NAM THỨ MƯỜI HAI — SỐ ERS 2154

MỖI SỐ | 9 XU

NGÀY THỨ BẢY 24 MAI 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Hanoi hors la banlieue	Hanoi hors la banlieue	Hanoi hors la banlieue	Hanoi hors la banlieue	Hanoi hors la banlieue	Hanoi hors la banlieue
Một năm	$ 6.00	$ 8.00	$ 8.00	$ 8.00	$ 8.00	$ 8.00	$ 12.00
Các tháng về	»	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	»
Các công-sở	3.00	5.50	3.25	3.20	3.20	3.50	6.00
Sáu tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.60	1.65	3.00
Ba tháng	0.80	0.60	0.55	0.55	0.60	0.60	1.00
Một tháng							

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Directeur : V. H. NGUYEN-VAN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYEN-V-LOAN

Adresse Télégraphique : TRUNG-BAC-TAN-VAN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Des espaces à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
Une seule insertion . . . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel
Par cinquième et plus insertion . . . . . 0$15 la ligne
Réclames dans la 1re page . . . 1$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái tệ cờ bạc ở thành-phố ta đã lan đi đến đâu rồi ?

Độ này thành-phố Hà-nội ta vì có lệnh cấm cờ bạc nghiêm quá, nên nghe đâu các con bạc lại rủ nhau về tụ-hội ở các nơi thôn quê gần thành-phố hay là các tỉnh khác, nhất là những nơi tiện đường xe cộ đi lại.

Cái tính ham lợi và cái tính ham vui, người mình người nào là chẳng sẵn ; ở các nơi đô hội, nhất là như thành-phố Hà-nội ta, tụ hội đủ các hạng người, thì cách ăn chơi lại càng hơn các nơi khác, mà cái cách chơi ham mê nhất thì cốn gì hơn cờ bạc nữa : Những người mắc công bận việc, bị thì-giờ bó buộc, gặp ngày nghỉ thì tụ hội năm ba người, mượn quân bài là bạc làm cái thú tiêu khiển; những người sẵn tiền sẵn bạc, ăn dưng ngồi rồi thì cả năm chỉ quanh quẩn ở trong trường đồ bác, đề cho thỏa cái chí phong-lưu. Trước còn mượn cách tiêu-khiển để làm thú vui chơi, sau ấu thua quá rồi thành ra dấm đuổi; những quân gá chứa liền lợi dụng cái tính ham mê của mọi người mà kiếm cách sinh nhai : nay họp nơi này, mai mới nơi khác, quần tam tụ ngũ để bóc lột nhau. Mấy năm nay ở thành-phố Hà-nội đã biết bao người vì cờ bạc mà vong gia thất thổ ; mà những tấn kịch rất bi thảm, rất ghê gớm, thường ngày vẫn thấy diễn ra luôn. Đành rằng ngăn cấm dầu ngặt, pháp-luật dầu nghiêm, mà pháp ngoại dì gian, cái tệ cờ bạc vẫn không sao trừ tiệt nọc.

Nay nhờ có quan Đốc-lý săn sóc về việc trừ hại cho dân, muốn làm cho cái thói cờ bạc ẩn lậu ở trong thành-phố phải tuyệt tích đi, nên cái vạ ấy ở trong thành-phố cũng đã bớt được đôi chút. Đó thật là một điều rất đáng mừng cho thành-phố ta. Nhưng xét ra cho kỹ, có lẽ mới chỉ bọn người không đấm đuối về sự ăn thua, mượn quân bài làm cái thú tiêu khiển, là mới sợ phép mà thôi đi ; chứ còn hạng người đã có hiệt-hiệu là « con bạc » mài miệt về cuộc ăn thua, thì tội thấy trước mắt cũng không chừa, khổ đến sau gót cũng không ngại ; những phường gá chứa vẫn lợi-dụng được cái tính ham mê của bọn đó ; thôi thì cấm cách này họ bày cách khác, bắt chỗ nọ họ chạy chỗ kia, mà cái nạn cờ bạc vẫn e rằng còn bành trướng mãi ra. Đó chẳng phải là một mối tệ đáng lo nên lưu tâm trừ bỏ đi ư ?

Ôi ! cờ bạc làm hại người cũng chẳng khác gì tật dịch, truyền nhiễm rất mau ; bọn con bạc có cái tính mê say xấu ấy ở trong mình, cũng chẳng khác gì người có chứa cái trùng dịch lệ ; nếu dung cho họ kéo nhau đi quần tụ nơi khác, thì có khác gì cho những người bị dịch lệ đem cái bệnh ghê gớm ấy đi truyền bá sang nơi khác không ?

Vẫn hay rằng cái tính ham mê cờ bạc, người mình ai chẳng sẵn, cái nạn cờ bạc xử mình mấy nơi không, há có cứ chỉ chỉ những người ở thành-phố Hà-nội mới có cái tính ham cờ bạc, chỉ ở thành phố Hà-nội mới có các sòng cờ bạc to. Nhưng dẫn vì ở các nơi khác thường ít kẻ ăn dưng ngồi rồi, lại hiếm kẻ sẵn tiền sẵn bạc, nên cũng ít kẻ mưu sinh về nghề gá chứa ; đã ít kẻ mưu sinh về nghề gá chứa, thì cái nạn cờ bạc tất không đến nỗi khốc-liệt lắm như ở thành-phố Hà-nội ta.

Nay bọn con bạc lại đem thói xấu ấy đi giải rắc khắp mọi nơi thì chắc rằng điều hay khó bắt chước, điều dở dễ đua theo, mà cái vạ đánh bả nhau bằng quân bài, bóc lột nhau bằng đĩa bát, ắt càng ngày càng lan rộng mãi ra. Lại còn thế này nữa : đồ trường hồn tạp, nam nữ vô biệt, rồi mới sinh thói trên bộc trong dâu mà bại thương đến nền phong-hóa ; và những người quê tay thua thảy, vì túng thiếu mà sinh ra trộm cướp, làm khó khăn đến sự trị an, đó đều là những sự vì cờ bạc mà sinh ra, không tài nào tránh được.

Vậy ước ao rằng khắp các địa-phương, các quan cầm quyền trị an cho dân, sẽ cũng xét thấu cái tính ham mê cờ bạc của người mình, cũng xét thấu cái điều tệ hại vì cờ bạc mà sinh ra, và cũng xét thấu cái ngách sinh-nhai dê-mạt của phường gá chứa, như quan Đốc-lý Hà-nội ta, mà cũng quyết ra tay làm cho tiệt cái nọc ấy, khiến cho những quân gá thổ đồ hồ không còn dám mạn phép nước mà làm hại mái dõng nhân, những bọn cờ dong bạc dài không còn dám nghiễm nhiên quần tam tụ ngũ mà bóc lột lẫn nhau nữa, thì thật là phúc cho dân quê ta lắm thay ! Mà thật dậy ! những bọn con bạc dừng có nghĩ rằng ở các nơi thôn-quê là nơi viễn thanh-giáo, tai mắt chánh-phủ không soi xét thấu, mà cứ tự ý tung hoành, không phải kiêng dè sợ hãi gì đâu. Phép trình thám của chánh-phủ vẫn sẵn có tài phát gian trích phục, u ẩn đâu mà không dò được, xa-xôi mấy mà không xét ra, lưới trời tuy thưa mà không lọt, chắc có ngày mưu gian bại lộ, pháp luật không khoan dung, những quân mạn phép làm càn, tất bị trích phát ra dần dần, mà các nơi thôn quê cũng các nơi tỉnh thành khác lại cũng được chỉnh túc như ở thành phố Hà nội trong mấy tháng nay vậy.

H. T. B.

CHỈ VÌ MỘT CON CHÓ
mà hai phi-tướng xuýt bị hại

Mới đây hai nhà phi-hành có tiếng của nước Hoa-kỳ là M. A'wood và M. Hamilton, hôm ấy cùng lên ngồi trên một chiếc tàu bay hai cánh của mình để dự vào cuộc đua phi-cơ 800 kilomètres từ Atlantic-City đến Boston (Hoa-kỳ). Lúc chiếc tàu bay ấy mở cánh quạt (hélice) thì có một con chó rúc qua cái hàng rào người đứng quanh đấy, ý bắn để vào xem cái gì. Tiếng động-cơ chạy rầm rầm, bắn chó ta tưởng phi-cơ là một con vật, tưởng mình đến dọa nạt mình, chó bèn thu hết cái can can dảm của chó rồi nhảy vào khoang cự phi-cơ, nhưng bộ cánh quạt kia không biết trò đùa, nên phang cho chó một cái thật mạnh. Chó bắn xa ra ngoài chết thẳng cẳng. Cánh quạt cũng bị hỏng, người ta phải thay bộ cánh quạt mới, rồi mới cho phi-cơ lên đường, không ngờ rằng, chính vì lúc con chó xông vào, cánh quạt đập phải nó rồi đứng dừng ngay lại thì bộ động-cơ cũng liệt mất một phần.

Sau khi phi-cơ đỗi mặt đất được chừng 10 phút người ta lúc đã bay cao tới vài trăm thước thì động-cơ bị liệt hẳn, không chạy nữa, mà phi-cơ thì đang lơ lửng ở trên mặt bể.

May lúc ấy, có một chiếc suông máy, trông thấy phi-cơ rơi thẳng xuống mặt bể, bèn chạy đến cứu hai viên phi-tướng kia khỏi chết đuối. Trong có mười phút đồng-hồ thì chiếc phi cơ ấy đã bị sóng bể đánh vào mỏm đá, vỡ nát tan tành.

Chỉ vì cái tính « tò mò » của một con chó mà xuýt nữa lại thêm được hai tên vào trong quyển « sổ đỏ » của nghề hàng không.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 23 và 24 Mai 1924

Tại hội-đồng tòa Nội-các

Hội-đồng tòa Nội-các ưng chuẩn các khoản thanh-giảm về sổ chi tiêu năm 1924. Các số thanh-giảm về các công sở cộng là 420 triệu francs. Khi nào lập xong tòa nội-các mới lại sẽ thanh-giảm các khoản khác.

Cái tài-lực nước Pháp

Báo *New York Herald* xét ra rằng tiền của các nơi cho nhà Pháp-quốc ngân-hàng vay đề giữ gìn cái giá tiền franc không đúng đến đồng nào và đã hoàn lại cả.

Việc chính-trị nước Đức

Đảng ôn-hòa và đảng quốc-dân điều-đình với nhau không thành-công. Đảng quốc-dân muốn cho Ludy-nguyên-soái Tirpitz được cử vào chức thủ-tướng. Đảng ôn-hòa không ưng. Cái chương-trình chánh sách ngoại-giao hiện chưa bàn đến.

Việc chánh-trị nước Pháp

Theo ý các đoàn-thể về tả đực, ông Painlevé sẽ ứng cử nghị-trưởng thứ dân nghị-viện.

Quan thủ-tướng Poincaré tiếp quan Herriot. Hai ngài thương nghị với nhau về mọi việc hiện thời, nhất là việc các chánh-phủ Đồng-minh điều-đình với nhau về cái chương-trình của các nước giám-định.

Hội-đồng chỉnh-đốn lại các hỏa-xa nước Đức theo như chương-trình của các nhà giám-định, hiện vẫn họp ở lâu Astoria. Ngày 10 juin, hội-đồng sẽ đi Berlin. Có bốn hội-viên : một người Anh, một người Pháp, và hai người Đức. Các hội-viên ấy sẽ cử một hội-viên thứ năm về một nước trung-lập.

Hội-đồng trông nom việc đặt một thứ trái-đơn do các nhà kỹ-nghệ nước Đức bảo lĩnh, đến ngày 2 Juin sẽ đi Berlin.

Dư-luận nước Anh đối với phi-tướng Pelletier d'Oisy

Báo *Daily Telégraph* có đăng những bài khen phi-tướng Pelletier d'Oisy : Thiên-hạ ai nấy đã tưởng rằng hai phi hành gia ấy bay những cuộc khó khăn thế nào cũng được, nhưng trong những cuộc bay lớn cái may rồi cũng là một việc quan trọng lắm. Hai phi-hành gia ấy được bình yên vô sự mà trở về nước Pháp cũng là nhờ về sự may rủi vậy.

Cuộc bay ấy làm cho ta rõ rằng cái kiểu máy bay mới của nhà binh Pháp dùng có thể bay từ Paris đến Hanoi, mà chỉ dùng các đồ mang theo trên tàu, chứ không phải dùng các đồ ở ngoài. Trong 24 ngày, Pelletier bay được 16.000 kilomètres đó thực là một thiên vẻ vang trong cái sử hàng-không vậy.

Dư-luận nước Anh đối với việc chính-trị nước Pháp

Dư-luận nước Anh rất là hoan-nghênh cuộc hội-nghị của hai quan Poincaré và Herriot tại điện quan Giám quốc. Khi nào tòa nội-các mới lập xong, quan Macdonald sẽ mời quan thủ-tướng mới sang hội-nghị.

Cavite, ngày 22 Mai 1924

Cuộc bay vòng thế-giới của Hoa-kỳ

Các phi-hành-gia Hoa-kỳ bay từ Paramushiru đến Shoyucmada được mọi sự như ý.

Các phi-hành-gia bay 5m đậm mất hơn bảy giờ.

MỘT NGƯỜI THẤY CHỒNG XƯNG VƯƠNG MÀ XIN LI-DỊ

Năm 1911 ở một tòa án kia tại xứ Úc-đại-lợi-á (Australie) có một cái kiện rất là về việc Mme Clark xin nhà nước cho phép bỏ chồng. Đầu đuôi việc lạ ấy như sau này : Cách đấy được 27 năm có một người tên là Lincoln Clark bị nạn đắm tàu tại miền duyên hải quần đảo Pitcairn ở giữa Thái-bình-dương. Lincoln Clark bơi được vào bờ hải-đảo bèn lên ở với bọn người mọi ở đấy. Mươi tháng sau, có một chiếc tàu bể qua hải phận ấy, Lincoln Clark bèn ra hiệu cho tàu đỗ lại để nhờ tàu chở đến hải-cảng Melbourne (Úc-đại-lợi-á). Đến nơi, y tìm được việc, chẳng bao lâu phất to. Tiền của đã dư, Lincoln Clark lại nhớ làm những sự to tát hơn nữa. Vì thế, y nảy ra cái chí lại quay về quần đảo Pitcairn ở giữa Thái-bình-dương để xưng vương. Hồi y ở Melbourne có lấy một người vợ và được một đứa con gái lên 15 tuổi. Lúc y ngỏ cái ý muốn ấy với vợ là Mme Clark, lại nói thêm rằng sẽ cho vợ lên làm vương-phi, Mme Clark cho chồng mình mắc phải bệnh điên, bèn xin với quan trên cho Lincoln Clark vào nhà thương điên để điều trị. Các quan y-khoa bác-sĩ khám nghiệm đều nói rằng y không điên, bởi vậy nên y không bị giam vẫn được tự-do như trước. Lincoln Clark nhất quyết thi hành cái chí lớn của mình. Một hôm đem hết của cải, trốn vợ, dắt con xuống tàu bể khởi hành đi Pitcairn, khi Mme Clark rõ chuyện, bèn ra tòa kiện li-dị, cái ngôi Vương-phi ở xứ mọi kia, quả bà không mơ tưởng đến. Tòa án xét xong, cho bà được bỏ chồng. Cách đấy ít lâu, người ở Melbourne được tin rằng, điên sở ước của Lincoln Clark quả không phải là mộng tưởng, nhân dân ở quần-đảo Pitcaine — cả thảy có 109 người — đã đồng thanh tôn ý lên làm vua để giữ gìn cái tiểu giang-sơn ấy, và y phong con gái y làm thế-tử để sau nối lấy ngôi vua.

VĂN UYỂN

Dịch bài « ngư tiều vấn đáp » ở cổ-văn

Bác đánh cá đâu thuyền mé bể,
Chú tiều-phu nhà kẻ non đoài,
Mỗi người riêng thú sinh nhai,
Đông, tây, đôi ngả xa-xôi mấy trùng.
Phút buổi nọ tương-phùng nhau đấy
Trông mái đầu những thấy bơ-sờ,
Ngồi chơi quanh-quất đến trưa,
Cười cười nói nói, đẩn đo chuyện trò,
Rằng trong nắt cây ta chín-chắt,
Giống hằm heo giết thịt người liền,
Sao bằng kiếm chốn bình yên,
Tấm lòng chẳng nhuốc chẳng phiền chẳng lo,
Này sông nọ cá to xiết kể,
Sóng lưng giới chẳng nề ai đâu,
Gì hơn quanh khóm hoa lau,
Sóng yên, gió lặng, mặc dầu chẳng kinh,
Chữ tri-chỉ chúng mình phải nhận,
Làm việc gì nên cần từ đầu,
Người khôn, khôn khéo lo âu,
Non cao chẳng tới, bể sâu chẳng vào.

Trần-lập-Trác

Nhớ ai ?

I

Nào biết thương ai biết nhớ ai ?
Thương ai thương hão nhớ ai hoài.
Trên ngàn nắm kẻ bao là bạn.
Trong sáu châu nay lại có tôi.
Cái khổ trên nhưu trời đất nhỉ !
Mình tinh tri-kỷ nước non ôi !
Không thương không nhớ không đành bụng,
Mà nhớ thương nhiều cũng thế thôi.

II

Mà nhớ thương nhiều cũng tuế thôi,
Dã-tràng xe cát bể đông khơi.
Người bao nhiêu triệu say say tuýt,
Nước mấy ngàn năm ngủ, ngủ say.
Thơ-thẩn một mình trên trái đất,
Vẩn-vơ trăm mối giữa vòng đời.
Loanh-quanh chi những thương cùng nhớ,
Nào biết thương ai biết nhớ ai ?

T.

LỜI ĐÀN BÀ

Con gái phải nên tập việc nhà cho quen

Con gái mười hai tuổi đã dạy lẫn cho biết công việc trong nhà, dầu cho đi học trường, nhưng cũng phải biết thêm một mảu việc nhỏ nhặt trong nhà nữa, có thiệt hại gì, vì rằng tương-lai người nào cũng phải có chủ-trương một gia-đình hết thảy, nếu biết văn-chương mà không thực-hành được công việc, thì hóa ra tư-tưởng mông-mênh, có vẫn mà không có chất, nói trời nói đất thì trúng, cách ăn cách ở thì ngô nghê, cái ngộ điềm fy. không phải ngày xưa là học chữ Tàu mà không mắc phải cái bệnh đó đâu, coi như đọc sách mười năm không ra xem vườn, lắm kẻ không phân biệt được con trâu hay con bò, một quan tiền không biết mấy đồng ; nay tân-học đã không đến nỗi thế nó nữa, thì sự học phải suy xét. Phàm người đã có học-thức, thì việc gì giữa đời cũng nên lãnh lược ít nhiều mới gọi là học phổ thông, đàn ông con trai biết cách việc nhà cư xử, cách mua bán, cách nấu ăn, cách nuôi con, huống đàn bà bổn-phận trong gia-đình, lại sơ lược đi chẳng là bất lợi lắm ru ; vậy thì sự học của con gái, thiết tưởng phải chia ra làm hai phần : một phần luyện tập về tinh-thần, cần phải đọc sách vở, một phần phải làm việc bằng tay chân mới nhuần nhã công việc, mới được hiệu-nghiệm, nếu cứ biên bài lên trên mảnh giấy, cách nuôi con cho sạch sẽ, mà em út bên cạnh mình bẩn thỉu trối kệ, nói rằng vệ-sinh, mà cách thức ăn uống không hợp với cách phòng bệnh, làm sao ăn vậy, ăn rồi lại đi, đi rồi về ăn, coi cái nhà như quán trọ một bữa, thì sự học không có ích lợi gì cho ai. Đọc câu bác-ái thuộc lòng mà cha mẹ anh em trong nhà đã không quyến luyến nhau, thì còn thương yêu ai hơn nữa, chữ bổn phận viết mòn bút, mà thấy điều gì trái mắt cũng lơ đi, làm sao gọi là hết bổn-phận đặng. Làm một người con gái trong nhà, tư cách gồm thành biết thờ hay, nhiên hậu mới quí ; nay muốn học tập công việc trong nhà, chỉ bằng tự quí, cũ sẵn của cha mẹ để bày ra trước mắt mà mình luyện thục còn gì hay hơn.

Đành rằng làm nghề gì thì một nghề, cho chuyên thì mới có thể làm nên, bao giờ, nhưng đây có phải nghề kiếm tiền đâu, mà sợ sự vận-động đến lao-thân khổ-tứ, đây là phép học không ngoan ngăn nắp làm việc cho mình, giúp công cho nhà, làm việc tức là học, học tức là làm việc ; ví dụ như thấy cha mẹ buôn bán hay làm nghề nghiệp gì, cũng để con mắt đến xem xét cho tường hiểu, cái cân lượng cái thước tấc đo lường, cân vàng khác cân bột, có cẩm dây mới biết non già, thước mộc kẻ thước may, có so đến mới hay dài vắn ; hoặc nhà có công kị, lễ mừng vui, làm bánh trái, làm mứt món, cũng thân-hành phục-dịch với người, đâu lạ sau quen ; vài bỏ cắt quần áo, tính làm sao là lợi, làm sao là hại, có biết mới khỏi lầm ; nói tóm lại, trong đời việc gì kinh nghiệm rồi, thì toàn là có ích hết thảy. kịp đến khi khôn lớn tự mình suy xét, sổ sách c i tiêu phòng làm thế là rộng, bay thế là hẹp, cách liệu lý gia chánh, toàn nhờ những tay nội-tướng có kỹ-cương cả, mà người kỹ-cương thì là người siêng-năng, siêng-năng tự nhỏ tập lần lên, chớ đợi khi lớn tập sao cho nổi.

Đạm-Phương nữ sử.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 30 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ-nhật, 25 Mai 1924
D. sp. Pâques

Âm-lịch

22 tháng tư, năm Giáp-tí
Ngày Giáp-thìn
Hành Hỏa Sao Hư, Trực Khai.
Kỵ Khởi công. Khắc khắp.
NGHI Tế-tự, Ký-phúc, Quan-hệ, Tiền-nhân, An vàng, Tài-t

Ngày kia :

Dương-lịch

Thứ hai, 26 Mai 1924
Rogations

Âm-lịch

23 tháng tư năm Giáp-tí
Ngày Ất tỵ
Hành Hỏa, Sao Ngưu, Trực Kiến.
KỴ : Tài chánh, Xuất hành
NGHI Tế-tự, Ký-phúc, Cầu-tự, Hôi hiếu, Nguyệt-kị.

Giá bạc. Kể từ ngày 24 Mai 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 f. 50.

Cuộc bay từ Pháp sang Nhật. — Ai được tin phi-tướng Pelletier d'Oisy đã bay đến Thương-hải mà máy hỏng trại cũng lấy làm tiếc, vì đường từ Paris đến Hanoi là đường trường mà máy bay và vũ khí không gặp sự gì ngăn trở cả, thế mà đến Thương-hải chỉ còn có hai chặng nữa tới Nhật mà lại phải đình lại. Nào hỏng có phải tại máy bay, tại người vận máy, lại hỏng vì trường máy bay ở Thượng-hải không được bằng phẳng, máy lọt vào một cái hố mà bị gãy. Đáng tiếc t ay! Quan T ượng-thư Thuộc-địa được tin ấy liền điện sang bên này c o đội máy bay Đông-p' áp gửi sang Thượng - hải một chiếc máy

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

khác cho Trung-kỳ hay nữa. Ở đây đã đi đến tuần lễ thứ Sonyho này thì chờ một chiếc máy sang thương-hải song nay lại có tin rằng chiếc máy *Jacqueline* của phi tướng chỉ dập ở bán thân tàu và hỏng mất cả vỉ động trước thôi, và nếu có đủ khí dụng thì có thể sửa ngay tại Thượng hải được. Bởi vậy c uyến tàu *Malicieuse* vẫn rời ở đây đã gửi các khí dụng đi c o Trung-kỳ Pelletier d'Oisy.

Chiều hôm nay, lúc bản-báo sắp ấn hành thì được tin rằng chiếc phi Thượng hải đã cao Trung-kỳ Pelletier d'Oisy mượn một cái máy bay kiểu Brégu et. Trung-kỳ cũng với đó tài sẽ định đến ngày mai là cùng nhất thì sẽ bay đi Tokyo.

Phái bộ kinh tế tại Nhật bản — Phái bộ kinh tế sang Nhật bản [illegible] *A dré-Lebon* về Hongkong rồi đáp tàu khác về Ha phong trước.

Quan Toàn quyền và các quan đi với ngài thì còn sang Cao-lỹ, sang Tàu rồi mới về.

Quan Thống-đốc Nam kỳ đi công cán — Quan Maurice Cognacq Thống-đốc xứ Nam kỳ nay cử đi công-cán tại Âu-châu để khảo-cứu về các vấn đề kinh-tế, đồng thời mở một cuộc Hội chợ và Đấu-xảo tại Saigon.

Vì quan Thống đốc Cognacq đi vắng mà quan Toàn quyền đã ký nghị-định thuyên chuyển các quan đi trong Nam-kỳ như sau này:

M. Chollet-ner (Auguste), quan cai trị hạng nhất, chánh tham biện tỉnh Bến-tre, được quyền Thống-đốc Nam-kỳ kể từ ngày quan Thống-đốc Cognacq khởi hành.

M. Entrope, quan cai trị hạng nhất, giám-đốc các việc chính-trị ta Nam-kỳ, nay lại kiêm chức chánh Hội-đồng ủy-viên của thành phố thay M. Tholance lên quyền Thống-đốc.

M. Cazano, quan cai-trị hạng nhất, đồng-lý phủ Thống-đốc Nam-kỳ nay cử đi c ủ tỉnh Chợ-lớn và kiêm chánh Hội-đồng ủy viên của thành phố Chợ-lớn thay M. de Taste là quan cai-trị hạng n ì về ng ỉ.

M. Berland, q an cai-trị hạng ba, nay cử làm đồng-lý phủ Thống-đốc Nam-kỳ thay M. Cazano.

Thi bằng Thành-chung tốt nghiệp — Chiều hôm qua, đã về và thi chữ tốt, hôm là toàn kỳ thi viết.

Có lẽ chiều hôm nay thì chấm xong và có bảng yết tên những người được vào vấn đáp.

Phái phí-thưởng — Đến sáng chủ nhật 8 juin 1924, hồi 9 giờ, hội Tri-trí-sự phát phí thưởng cho các học-trò trong hội, có quan Đốc-lý Eckert làm chủ tọa.

Nếu các ngài muốn bận quần áo tây hợp thời và giá rẻ thì xin lại hiệu:

Phan-Quảng-Thành

TAILLEUR

Số 10 phố Hàng Đào, Hanoi

Bán một cái xuồng (CANOT AUTOMOBILE) có buồng, vỏ bằng gỗ, dài 8 thước, ăn sâu xuống nước từ 45 đến 50 phân tây, động cơ « Delannay Belleville », 24 mã-lực. Hỏi tại: M. Birot, nhà máy giấy Viétri. 3845

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương trình từ ngày thứ tư 21 đến ngày thứ Tây 28 Mai 1924

THỜI SỰ ÉCLAIR

QUAN TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP TẠI VÂN-NAM

CHUYỆN ROXELANE

Hí-kịch chia làm năm phần

LỜI DẪN. — Sau hồi thứ hai tích *ROXELANE* thì entracte

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ kỳ cựu Bác-sĩ bệnh-tình, Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Exd.

Ngoại khoa, bệnh-tình, chữa suốt cả các thứ bệnh lâu bền giang mai.

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ rưỡi đến 10 giờ rưỡi

Buổi chiều 14 giờ đến 17 giờ

KHÁM BỆNH: giờ 5 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG: giá 1 đồng

Phòng thăm bệnh và BƯỚNG GIA LÔNG 23, GIẤY SỐ 336 EXLA

Ngạch học-chính M. Nguyễn-mạnh-Cường, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, mới được bổ làm trợ-giáo thực thụ hạng tám, kể từ ngày 1er Juin 1924 trở đi: MM. Nguyễn-văn-Đỉnh, Vũ-hữu-Tuế, Ng-Toàn, Lê-văn-Đạo, Lê-văn-Hội, Lê-văn-Mỹ, Ng-đình-Phùng, Trần-đình-Định.

Ngạch hình-sự M. Nguyễn-văn-Họp, nguyên quyền sung suất đội linh cơ ở Yên-bái, đã từ chức, nay lại được phụ chức đồ tùy quyền quan công-sứ tỉnh ấy bổ dụng.

Chè LIÊN-TÂM SINH-THÁI đã sang đến Hanoi

Hội Việt-Nam thanh niên Ở phố Paul Morel là nhà sáng lập ra hội Việt-Nam thanh niên mới soạn một quyển nhan đề là: Văn minh là gì? (Qu'est ce qu'une civilisation?) Sách lấy kết cấu những cái đặc điểm Văn-minh của Tây-âu và Đông-á, chủ ý khiến cho các bạn thanh-niên coi đó mà tham chước hai cái văn minh ấy. Sách này có bán tại các hàng sách. Nghe nói ngày mai ông Monet lại xuất bản một quyển nữa về « Không-phu-tử » nữa.

Xin hậu tạ Hôm qua tôi có đánh rơi mất cái ví được một cái giấy thuốc và tiền, hôm nay, và các giấy ấy vật vã lắm mới tìm được đến nhà báo Tây Hanoi. Ông bà nào bắt được

Ng. Linh

Yen, Tế-sinh-hoc-sĩ

Résident supérieur Hanoi

CÁO BẠCH

Hiệu Bảo chế MONTÉS [illegible] ba chương có tới để các anh làm đồ thuốc tinh biết rằng nước acid. fluornydrique đã tới rồi.

BÁN một cái xe song-mã hòm cao-su, có đóng sẵn cả ngựa, có tốt lắm.

Hai cái quạt máy to có trần.

Bàn ghế

Hỏi tại số 111, đường Quan-thánh. 3812

BON INDOCHINOIS

Bon indochinois 50 $ 00 (giấy quốc-trái Đông-pháp) để góp tiền ấn quỹ.

Vậy ngài nào có thì phiếu ấy, xin đem ngay lại sẽ được giá cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

39, phố hàng Quạt — Hanoi

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc [illegible] MÉLATÉNINE [illegible] 0p.05

Thuốc [illegible] CHANANE [illegible] 0 .10

Thuốc [illegible] ANGLAINE [illegible]

(thanh nương được cả hộp bán lẻ, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20

3697

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tại tòa án. — Phiên tòa ngày thứ năm 22 Mai 1924 xử những việc sau này:

Việc hai vợ chồng M. Thomas định đến phiên tòa ngày thứ năm 6 juin thì sẽ xử.

Ng-tr-j-Viên, bị tòa xử 3 tháng 1 ngày tù về tội ăn cắp hai đôi giầy; Bùi-thị-Keo và Bùi-thị-Ý liên can vào việc ấy cũng phải p ạt tù 3 tháng 1 ngày như thị Viên; Ng-văn-Ca và Ng-thị-Chín p ải phạt tù 6 tháng về tội buôn tù; Vũ-v-Điệp phải 8 tháng tù về tội du dăng và dùng bình t nể thân giả; Vũ-văn-Vân 1 năm tù và 5 năm cấm cố về tội du dăng; Lê-Huyền 6 tháng tù và 50 quan tiền phạt về tội du dăng và đánh n au với người ta bị trọng-thương; Vũ-hữu-Túc 6 tháng tù về tội lường của một người Tây 15 đồng và bỏ việc làm; Ng-vinh-Kỳ phải p ạt 500 quan và 3 tháng tù về việc bán thịt lợn ươn cho người ta ăn; Ng-v Phúc 5 năm về tội ăn trộm tiền, quần áo và đồ nữ-trang; Quang-v-Mỹ chứa chấp những đồ-vật ấy phải 6 t áng tù.

Một cảnh gia-đình. Tây luân-lý tiểu-thuyết « Một cảnh gia-đình » của M. Ng-trọng-Thịnh soạn, lại mới xuất bản quyển thứ nhì, cũng dày ba mươi trang, giá 0 $ 12, bán tại nhà in Cao Viên và nhà soạn giả ở đường Sauli-Cornet số 41. Vậy có lời gởi Điệu độc giả biết.

Thuế thương-chính đánh theo từng kiện hàng về ba tháng đầu năm 1924. — Sở Thương-chính có bá cáo rằng quyền sổ t nế thương-chính đánh theo từng kiện hàng (statistiques) nặc cảng, xuất cảng, và gởi đi các nơi trong toàn hạt Bắc-kỳ vừa mới nhận được của quan chánh sở Thương ch in gởi xuống, hiện nay đã tại buồng giấy, khám hàng ở Sáu-kho, các nhà công-nghệ và thương-mại có thể lại đấy mà xem được.

Vứt xác trẻ con Hồi 17 giờ chiều ngày thứ năm, người ta t ấy ở Thượng-lý một cái xác đứa con trai độ lên 6. Cứ xác ấy khám xét thấy có t trong tích gì, nên đã đưa vào nhà xác để nhận sau.

Sáng ngày t ứ sáu, vào hồi 7 giờ ở sông Bonnal gần chợ người ta lại thấy một cái xác đứa con gái chừng hai tuổi chết vì bệnh đậu mùa.

HÀ-ĐÔNG

Việc bầu cử ở hương-thôn Bản-quán tiếp được hai sau này:

Thư nộp cùng các ông hương chức trong tổng Thầy cam, huyện Thanh-oai, tỉnh Hà-đông

Thưa các ngài,

Tổng ta đương dọn dẹp sắp bầu chánh-tổng. Tôi cũng là người trong hàng tổng, tưởng cũng có phần lợi hại, nên mới viết mấy lời này chư [illegible]

Sự bầu-cử ta nên phải lấy lương-tâm c on kỳ mà bầu; nghĩa là mình không phải vì nể mà bầu, mà cũng không phải vì vây cánh mà bầu, nên chọn người cho thực xứng-đáng, có học-thức, có lịch duyệt, có phẩm-hạnh, có về con người thì lấy bầu. Ta bầu người đỡ thì quyền-lợi ta còn, ta bầu người không vì tiền tài mà làm mất âm lương tâm ta. Vì sao vậy mà ta phải chọn kỹ như t ế? Vì là chức chánh-phó tổng kể quan-chức thì không vào đấy, thế mà trách-nhiệm rất to, rất quan trọng! Chánh phó-tổng là người tuy mặt dân, giúp việc nhà nước và quan trên, để làm việc quan, cũng là sự dân lợi hại, sự học-hành, sự cấm-phòng, nên làm thế nào cho dân được thỏa-thuận vui-vẻ, để bày tỏ với quan trên để quan trên tìm cách thi-hành mong dương sung tới, trừ hại cho dân, ấy có vậy phó tổng can nệ là thế. Nay dương lúc quan trên sắp lắm bàn-cử ta nên cẩn trọng lắm, ta chớ nên t ấp tha mà c on nhầm, nữa rồi ra hối không kịp. Vả lại tổng Thầy-cam là tổng to, có hàng hơn 20 xã, hiếm gì người xứng đáng có đủ tư-cách mà ta không c on kỹ. Các hương-chức trong bản tổng ta nghĩ sao?

Lê-đình-Thắng lại cáo

GIA LÂM

Ẩu-đả. — Chiều hôm kia vào hồi 5 giờ rưỡi, ở nhà máy xe hỏa ở Gia-lâm có xảy ra cuộc ẩu-đả một người ta với một người Khách rất kịch liệt.

Nghe đâu trong khi làm việc người thợ Khách cần đến cái rựa, có hỏi mượn người thợ ta, song người này cũng phải dùng đến, vậy nên từ chối không cho mượn. Chú ng ra ý không bằng lòng, giờ giọng tiu ngay (ta còn lạ gì nữa, tiếng *thu* lúc nào cũng ở đầu lưỡi các cậu.) Người thợ ta thấy thế cũng chẳng yêu, thành ra đánh nhau, chẳng may người thợ Khách bị thương.

Thấy chú kia bị thương thì các chú khác đều đổ xô lại xi xô loan ra sự bênh nhau. Song có người cai ta và mấy người Tây chạy lại thì phải thôi ngay.

Lê-Minh lai cảo.

NGHĨA-LỘ (Yên-báy)

Một điều mong ước. — Nhờ ơn chánh phủ lập n à phát thuốc ở châu Văn-chấn nay đã hai năm nay, ngày nào cũng đông người đến xin thuốc, thực là một điều ích lợi cho dân lắm. Nhưng còn một điều khuyết-hãm là người kinh ta ở vùng xuôi lên đây buôn bán lém ăn cũng nhiều, nhưng phần nhiều là kẻ gồng thuê gánh mướn làm lụng lắm than vất vả, dắm mua giải nắng, đổi mồ hôi mới được bát gạo mà ăn, vì vậy nên nay bị ốm đau bệnh tật luôn. Khi còn khỏe mạnh làm ăn thì cứ nay đây mai đó, nếu đến khi ốm đau, không ai dám chứa, thành ra cứ phải nằm bẹp nằm bẹ ở đầu đường xó chợ, không ai trông nom gì đến. Tất ai ai cũng bảo sao không đến nhà thương mà xin thuốc. Nhưng khốn nỗi có phải là nhà thương c- chỗ ăn nằm điều trị đâu, chỉ cho thuốc mà thôi. Vậy mong rằng: chính phủ sẽ lập một nhà bệnh-viện ở đây, thì kẻ ốm đau được nhờ ơn cứu-tế nhiều lắm.

Một cái tục đáng khen. Tục đáng khen này là cái tục của dân Thổ đây ai cũng có sẵn lòng giúp đỡ nhau. Như trong một làng từ ông chánh tổng cho đến kẻ thường dân, muốn làm một cái nhà ở liền đi nơi với bà con trong làng, đến hôm ấy hôm nọ tôi làm nhà, thì quả nhiên hôm đó mỗi nhà một người đến ra công mà làm giúp, không hề trễ nải. Lắm khi làm một cái nhà sàn gác rộng chín mười gian, bọ chỉ làm trong nửa ngày là xong nhà, không phải tốn kém một xu nào. Nhưng khi làm nhà xong thì nhà giàu có mổ trâu bò, nhà không có, mổ lợn gà để thiết đãi bà con đến làm giúp, ăn uống bát xướng vui vẻ lắm! Thật là một cái tục đáng khen.

Gạo kém — Không năm nào như năm nay, ở đây cũng bị gạo kém thì phải đắt đỏ. Như trước 1p, được 5 bát tại đâu. Như trước 1p, được 5 yến ta gạo, nay lp chỉ được có 2 yến ta thôi. Có lẽ mấy tháng sau đây còn bị ăn gạo kém nữa. Vì hiện các lái buôn thóc vào đây mua giá thóc cũng khá cao để tải sang Yên-báy; nên các nhà chứa thóc, thấy có lời đem thóc ra bán hết sạch, có hết đâu sau cả dân sở tại phải ăn gạo kém.

Mong rằng quan trên sẽ ra lệnh [illegible] những hạng [illegible] thóc ra, thì dân được nhờ lắm.

T. an-Giang

CAO-BẰNG

Cắt đám ông Nguyễn-văn-Hồ. — Hồi 5 giờ chiều hôm 19 Mai đã cắt đám ông Phán Nguyễn-văn-Hồ, ông sư tại tòa Sứ Cao-bằng. Có quan Tư đạo binh, quan Ba phó, quan Ba chuồng, quan Tuần, các viên chức tòng sự tại các công sở, các người quen biết ông đi đưa đông lắm. Lúc ba tuần, quan Tư rồi mấy lời vắng rất cảm động, rồi ông lục-sự Vũ-ngọc-Lễn thay mặt các viên chức tòng sự tại tòa Sứ cũng đọc bài vắng.

H. T. T. lai cảo

NAM-ĐỊNH

Đoàn Tướng quân h Ba-thành. — Đến tối chủ nhật 25 Mai này tại rạp hát Chiếu-nhân dài ở phố hàng Sắt sẽ diễn tích Lý-t ần Đoàn tướng quân h Ba-thành để lấy tiền cúng vào quân h Ba-thành để lấy tiền cúng vào chi hội Trung-Bắc nông công thương-tương ế Nam-định.

Dạy thể-dục — M. Trần-đắc-Nghi, bếp khố xanh, nay kiêm việc dạy thể-dục tại trường Pháp-Việt Nam-định, mỗi tháng được lĩnh phụ cấp 1p.50.

THÁI BÌNH — ĐỒNG-QUAN

Dịch cờ bạc Từ đầu xuân đến giờ, vì vùng tr ồng hạ này nghe ra cái dịch cờ bạc vẫn thịnh, nào đám bầu, nửa hạ, sắp bắt tay vào việc đồng-đám lá, đam chẵn, tuy bây giờ đã cấm mà cái bệnh ấy vẫn còn; nhớ có quan trên ra công cấm trấp thì thế đã mừng, ai ngờ cái bệnh ghê gớm kia lại lan sang nữ-giới cũng khá mạnh, thậm chí các bà các cô xưa nay là những người chín chắn làm ăn mà nay cũng rủ nhau tối nay canh bất làng này, tối mai canh lũ làng khác, mải miệt trong cuộc đỏ đen, lăn lộn vào vòng ăn gỗ, ăn thua hàng mươi lăm quan, hoặc vài ba chục, như thế thực là một cái mầm hại cho đường làm ăn và đường phong-hóa. Ước ao rằng các bậc phụ-huynh nên lưu tâm đến mà cấm trấp đi và mong rằng các nhà có trách nhiệm trị an cũng nên sớm trừ cái hại cho dân mới được.

B. lai cảo

Ai có con em đi thi bằng Sơ-học?

Tôi người nên quá, tưởng không nhỉ thì cho con đi thi kỳ thi bằng Sơ-học năm nay ở trước mùng nhất tháng tư, thì nên cho mấy lạng Sâm và ăn được mấy nén Cao-sâm tại hiệu QUẾ-LÂM, số nhà 42, phố Phúc-kiến, Hanoi, mà nay sức mạnh bội lên, tinh-thần tỉnh-táo, xem sách nhớ, nghĩ-ngợi mau, thật có kiến-hiệu, xin mách anh em ai sửa-soạn đi thi nên dùng thử mà xem.

Nguyễn-huy-Xương lại cáo

VIỆC KINH-ĐÔ

Vừa chôn xuống lại đào lên. — Ở phía tây gần Nam-giao vừa rồi người ta có làm một sự rất quan ngại đến việc vệ-sinh, vì rằng một người chết vừa mới táng kỳ trong 10 năm ngoài mà nay lại phải đào lên để đem chôn nơi khác. Một cái tử-thi chôn được năm tháng thì hãi còn đã chưa tiêu hết mà chính là khi phát xú-khí ra, thế mà nay lại đào lên thì thật là một sự rất quan-ngại đến lẽ vệ-sinh lắm.

Nghe đâu chỉ bởi cái mộ ấy chôn phạm vào cái giới-hạn đã cấm của một nơi lăng-tẩm của một đức ông hoàng-thân mà nay bị phải mi lệ cấm ấy phải dời đi nơi khác.

Bắn nỏ. — Độ nay có lắm cậu học trò đi bắn nỏ bằng cao-su. Nỏ ấy làm bằng hai sợi dây cao-su ở giữa thắp một miếng da mài đầu buộc vào một nhánh cây nang hai dùng những viên sạn, nhỏ lắm sạn mà bắn. Nỏ này sức mạnh lắm, bắn đạn đi xa hơn 100 thước, mỗi buổi mai buổi chiều ngày thứ năm chủ nhật các cậu kéo nhau lũ năm lũ bảy đi bắn đông lắm, bắn được rất nhiều chim như là chim cu, chim cưỡng, chim keo, gà nước vân vân là những loài chim lớn mà bắn được cả. Tuy sự bắn ấy là một sự tiêu khiển của học trò, nhưng nếu đi bắn ở trong thành-phố thì bắt tiêu lắm, nên phải cấm.

Một tân tuồng kỳ quái! — Vừa rồi ở một rạp hát kia có diễn một tấn tuồng thật là kỳ quái, khiến cho người ai xem thấy đều ngơ ngác mà trông nhau, lại cũng có người nhầm mắt lại mà không dám ngó rồi bỏ ra về.

Số là tấn tuồng ấy diễn lối hai bà Trưng đánh n au với quân Mã-Viện. Mã - Viện bị thua lắm trận nên sau có dùng đến quân lõa thể để làm cho hai bà phải thẹn mà chạy dài. Hôm ấy khi diễn lối ấy trước còn một hai đứa tiểu - đồng, lõa thể, mãi sau những người lớn cũng lõa thể mà chạy ra giữa rạp, nên các khán-quan cho là một tấn tuồng rất bạo. Về chăng xét như trong thân tình hai bà thì việc đó không có, có sao mà người lớp bắn tuồng lại dám phụ lòng tổ-tiên mà làm như thế được. Một người đi xem hát lại cáo

Đi xe đạp thụt lùi. — Vào khoảng 5, 6 giờ chiều ở lối đường Nam-giao có hai cậu thiếu-niên đi hai cái xe đạp thụt lùi, ngồi trên xe đạp đưa chân đi thụt lùi hết quãng này đến quãng khác chỉ cứ thụt lùi thôi, thật là một cách chơi nguy-h êm khó coi.

Chùa Tư-hiếu mở hội Trăng-kỳ. — Hội trăng-kỳ là một hội thi của các ông sư tu đạo phật mà khi thi sẽ tu tập tất cả chư sơn ở bắc Trung-kỳ.

Kỳ thi kỳ rất khó, vì ông nào đã dự ứng thi thì Thích-giáo yếu p ải tinh thông để ứng đáp trong khi sát hạch, rất khó nữa là cao đầu mới lại đốt một mồi hương ở giữa đỉnh đầu cháy chừng nửa giờ mới hết làm cho phải phỏng da cháy thịt mà chịu được cho qua khỏi thì mới đậu, người đậu đầu gọi là thủ-sa-di.

Tại Huế cách hơn bốn mươi năm nay có mở kỳ thi trăng-kỳ tại chùa Ba-quốc. Trước khi mở hội ấy có làm chay ba thát. Lúc bấy giờ người xem hội cũng kể thập p ương cúng tiền kể có mấy mươi vạn người. Lại cách chừng hơn ba mươi năm nay ở tỉnh Bình-định cũng có mở hội ấy một lần; nay ở chùa Từ-hiếu (phía tay đàn Nam-giao) i cách Kinh-đô chừng 5 kilomètres, chùa ấy cũng là một nơi có cảnh trí đanh thắng lắm, mở hội trăng-kỳ, ấy cũng là một sẽ mở hội trăng-kỳ, ấy cũng là một thịnh-sự của Phật-giáo tưởng rồi đây cũng sẽ có lắm người đến xem sẽ thấy lắm việc lạ vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Dùng thử thuốc sứng trắng nên cẩn thận. — Mới đây có một người dùng thử thuốc sứng trắng mà bắn đạn một, lắm cho một khẩu súng số 12 lòng làm bằng thứ thép riêng rất tốt mà phải toác hẳn ro một mảnh lớn và dài bằng ba ngón tay. Lại làm hỏng cả đến lòng súng bên kia nữa, may chưa hại gì đến người.

Thứ thuốc ấy là thứ thuốc không có khói, tiếng nổ không rầm tai mà sức đi thì tuyệt mạnh. Nhưng chỉ dùng để bắn đạn ra thì được mà thôi, chứ dùng mà bắn đạn ra thì ta có thể đứng xa mà bắn cũng được, không cần phải núp lén để đến cho gần con thị làm gì, vì nó đưa đạn đi xa lắm. còn dùng mà bắn đạn một thì cũng được sức rất mạnh rất xa, nhưng lỡ khi trong lòng súng có cát hay là có vật gì dính vào thì lòng súng phải toác ngay. Hay là dẫu không có cát đất gì mặt lòng, mà dùng thứ thuốc ấy để bắn đạn một thì không trước thì sau tất sao cũng có hại, cho nên bắn đạn một thì chỉ được dùng thứ thuốc đen mà thôi. Nhưng lại chớ lầm rằng: hễ bắn đạn ra thì có thể dùng được thuốc sứng trắng đâu. Nhưng thuốc sứng trắng thì phải bắn bằng lòng súng chế bằng thứ thép riêng mới được. Nghĩa là súng nào mà nhà chế tạo ấy có cho bằng cấp nhận cho được bắn thuốc trắng mới được bắn vậy.

Cách dùng thuốc súng những nhà chế tạo lấy làm quan hệ lắm. Bởi vậy mà xin nói ra đây để nhắc lại cho người đi săn bắn nên cẩn thận.

QUẢNG - CHÂU - LOAN

Tàu Espadon Bà giờ chiều hôm 13 Mai, quan Nguyên-soái S'ere và quan chánh binh-lương Willot'e cùng phu-nhân và lênh-ái đáp tàu *Espadon* tới bến. Quan chánh sứ Quesnel, quan Ba Massimi và quan docteur Martin xuống tàn đón và đưa các quan về dinh quan chánh-sứ. Ngày hôm 14 các quan đi thăm các trại lính.

Nghỉ dưỡng bệnh. — Quan chánh văn-phòng kiêm phó sứ Rougier được phép về Haiphong dưỡng bệnh, đã đáp chuyến tàu *Hanoi* hồi 6 giờ sáng hôm 12 Mai 1924.

Bát bạc. — Mấy hôm nay quan chánh sứ sức cho bắt những nhà đánh 46 chỉ ở bến hạ, ngày nào cũng được một vài xâu đem đến Tòa án Khách.

Tự tử. — Vợ lẽ chú Seng Yune chẳng biết vì cớ gì mà thắt cổ, may lại có người nhà trông thấy gỡ được.

Người bếp Lương-khắc-Mẫn, 34 tuổi, quán tại Nghệ-an, theo chủ là quan Lục-lộ đổi sang Quảng-châu chuyến tàu vừa rồi, phát bệnh sốt phải vào nhà thương, sáng hôm 13 thì chết, nghe nói thấy có cái dây ở cổ, lại nghe đâu anh ta có bệnh rượu, thường như người điên.

Sở Lục-lộ. — Tân *Hanoi* tới bến chiều hôm 6 Mai quan quan ký-sự Lục-lộ M. Fréminet đã tới bến cùng phu-nhân, đề thay M. Rigal được phép nghỉ 10 tháng. M. Rigal sẽ đáp chuyến tàu *Hanoi* ở Hongkong lại Tây 26 này.

Hội ái-hữu — Chuyến tàu *Espadon* tới hôm 13 Mai, ông hội-trưởng hội ái-hữu người Việt-Nam có nhận được một cái *mandat* 133 $ 50 của ông hội-trưởng hội Công-thương đồng-nghiệp quyên cho nghĩa trang ở Quảng-châu-loan.

Thăm cảnh thôn quê

(Tiếp theo)

Không những nghề điền viên được phong lưu sung sướng thế, mà lại tự do nữa, mình là chủ, muốn làm thì làm, muốn nghỉ thì nghỉ, ai bắt buộc được mình, ai quản thúc được mình, miễn là năm năm thuế mà nộp đủ, theo đúng luật pháp là chẳng cần gì ai, chẳng sợ gì ai.

Tôi nghe anh K. P. nói như giục lòng muốn, như bùn lửa thích, cứ gật gù mãi, sau nói với anh rằng:

Tôi vốn là một người rất thích — không phải chỉ vì cái thăm bệnh của tôi nó cần dùng, mà cảnh đã thiền tính của tôi nó run rủi — về nghề điền viên, những ước làm được một bác chủ trại là mãn nguyện, hiềm vì bấy nay công việc làm nỗi bó buộc, nên cái chí ấy chỉ là một cái mộng-tưởng mà thôi. Bây giờ tôi được xem cái công cuộc đáng khen của bác thì tôi rất vui mừng, trong lòng tôi muốn làm được như bác ngay.

— Phải, tôi tính bác cũng nên xoay cho chóng thành cái công cuộc này giờ giăng mà cùng hưởng sự vui thú đặc biệt. Còn đường danh lợi kia gặp ghềnh lắm, ta nên lánh nơi chông gai ấy cho khỏi cực lòng.

(Xem trang thứ ba, cột thứ [illegible])

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

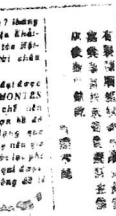
TONIQUE TONKINOIS

Có từ chứng-chỉ ban khen của HOANG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên ta ra đây, chắt không như có mấy thứ thuốc vẫn thường bình là, làm trẻ-con cho trẻ con và người có tuổi được không ai có thể tin được!

Xin tem-tới tờ quảng cáo kẻ kèm (số 11)

Ngày mong ? tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Montes qui ông, có chỉ sắc cho một thứ rượu bổ để tặng ngự dùng, các rất hay, đặt tên là Thường, trước là phòng thân, sau là phòng khi ông ốm đau. Khâm-thử.

Chiếu này đại-diện phòng của MONTES qui ông, có chỉ sắc cho một thứ rượu bổ để tặng ngự dùng, các rất hay, đặt tên là Thường, trước là phòng thân, sau là phòng khi ông ốm đau. Khâm-thử.

Rượu này đã kê cứu theo thuốc thổ và tính-hết người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả. Xưa nay thuốc bổ ai đã uống mà chê được! *Giá bán rất rẻ 2$25 một chai lớn; từ sáu chai gửi lên sẽ trừ hoa-hồng, xin theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên hạ và trẻ chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vì-thật có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài này.

KẾ-TOÁN

(Comptabilité)

DẠY PHÉP KẾ-TOÁN THƯƠNG-MẠI VÀ KỸ-NGHỆ

Dựng sổ-sách. — Cách Hoa-kỳ, dùng fiches rời, lập sổ tổng-thanh, kiểm-soát giấy má, trông nom sổ-sách.

Thu nợ. — Thanh-toán thỏa thuận. — Mách bảo mọi tin-tức về sự buôn bán. — Bán chịu các trái-đơn có sổ sổ lấy thưởng.

P. Em. VALETTE

GIÁM-ĐỊNH KẾ-TOÁN

7, Boulevard Armand Rousseau 7

HANOI

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CENO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-tiếng J. BLANC, quen hoa-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng hạ-rẻ, chỉ có 2 $ 10 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC, 31, phố Tràng tiền Hanoi. 2099

HIỆU

MINH-DƯỜNG

MAI-CHÍNH TỔNG CỤC

của Đông pháp Vận-tải công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ

Giấy phép hàng thứ số 83

茂 MAO-SENG 盛

67, Rue Jean Dupuis (Phố Mới), Hanoi

Máy nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 37 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công chân-song bằng xi-măng. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2048 MẬU-THỊNH kính cáo.

Thế mà cũng có nhiều người khi đã tỏ được chỉ định của tôi thì cho là một người vị kỷ, chỉ muốn giương lấy một mình, không thiết gì đến việc xã hội cả.

— Anh ơi! phàm những người nói như thế là không hiểu nghĩa cả. Ông Thái công ngày xưa suốt ngày với một cần câu, cụ ngồi hết tầng đá này đến tầng đá khác ở sông Vị, công-hầu phú-quí mặc ai; ông Trần-Đoàn cũng cứ suốt đời lấy giấc làm thích, coi danh lợi như giấc chiêm bao; dễ những người ấy đều là những người vị-kỷ cả sao. Bọn ta ngày nay không dám sánh với các bậc người ấy, song cứ như Trần-ý tới nghĩ thì ở trên tờ-giản này, trừ cái hạng cô-loại ra, còn ai là người có chút lương tâm, có thể phân làm hai hạng: một hạng ông trời phú cho rất thông-minh tài cán; một hạng ông trời phú cho trí khôn vừa vừa, tài-cán bậc trung. Hạng trên thì phải cố công cùng sức, dem hết tâm-lực lo gánh vác cho xã-hội; nếu không thế mà cứ tư-lợi cho mình, cho nhà mình thì một là một hạng người có tội; còn hạng dưới tuy vốn không làm được những việc mà hàng trên làm, dẫu không làm được, thì dù có thân hoài-bão để vào những sự ấy cũng vô-ích, chi bằng cứ an phận làm ăn mà có dư của thì công được chút nào ta giúp vào cuộc công ích cho những người có tài lực gánh vác với xã-hội được để thành công, có hại gì?

Kỳ-giả vừa nói đến đấy thì có người mời vào ăn cơm sắp, giờng đồng-hồ bấy giờ đã quá mười giờ. Hai anh em vào trong mâm, ăn uống xong, nghỉ ngơi một lúc đến 12 giờ ta dắt nhau ra ngoài làng. Bấy giờ trời vào lúc đang trưa, nhưng khí hậu hôm ấy để chịu lắm, đã không nắng gắt như mọi ngày, lại thêm cơn gió đưa hơi thoảng qua nên cuộc đi chơi thật là thú vị. Cái không-cảnh rất du-dương ở thôn, cái tiếng chim kêu ríu rít vang vẳng, bác nông-phu cày ruộng mệt nhưng quê xới đất, đưa trẻ chăm-chỉ ngồi trên mình trâu, đó cũng lôm khôm lấy trước cây đa, bao nhiêu cũng sự tại nghề nhất thấy ấy đủ làm cho kỳ giả quên hẳn rằng không khí đồng nội cũng có những tiếng huyên-náo ồn-ào để người ta gây nên cái nỗi nôi tai, ngột mũi luôn luôn.

Hôm sau, mới năm giờ sáng là cậu bạn ra tỉnh. Kỳ-giả, tiếng gà gáy đang xôn-xao phục giữ một đất con đen si, kỳ-giả mới đi được độ mười phút mới thấy các sao lặn hết, trông về phía đông đã thấy vầng Thái-dương lấp ló đỏ hoe một góc trời rồi, mà hễ càng lên cao lại càng nhỏ dần dần, ngọn thảo-quang chiếu xuống xa gần làm cho ngọn cỏ thành vàng vàng, không hoa trắng trắng, ở trong chân cây cỏ xanh um kia, chim chóc nhảy dìu hòa tiếng hót với nhau, lại nơi gò đồng cao thấp nọ, bướm ong xôn xao bay lượn quanh co. Đường đi dần dần nhộn nhịp, người đi cấy, kẻ đi bừa bắt ra chợ, có đi cho, ai nấy đều có vẻ hớn hở. Cái cảnh-tượng thôn-dã bấy giờ hiện như một bức Họa-công tuyệt đi khéo-hay nên một vài cảnh vật tiêu nhiên để chúng ta hưởng.

Kỳ-giả đi khỏi được hai ki-lô-mét thì gặp xe, liền tức ra tỉnh, đến nơi vừa 9 giờ; đợi ở ga N. H. độ 15 phút thì đáp xe hỏa về Hà

Khái-Sinh

Cuộc thi thơ

Của Nào-Thị-Quyên nữ-sĩ

MMCDXLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tôn Khổng xưa nay sẵn một lòng.
Cung-miếu trang-nghiêm từ thuở Lý,
Cỏ cây tươi tốt vẫn chồi Hồng.
Trải bao mưa nắng gìn Âu Á
Cứ vững non sông đó Nhị Nùng.
Mấy triệu phẩm vàng ta phải nhớ,
Là nơi tôn-giáo cõi phương Đông.

Phan-huy-Bám
63, hàng Cói, Hanoi

MMCDXLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu đài cao với núi sông.
Nét bút quyền-hành dầm nước Nhị,
Mấy tầng phù-mỹ ngất non Nùng.
Tinh-anh vẹn cõi vang kỳ Bắc,
Giáo-dục nghìn tàu khắp đất Hồng.
Trải Lý, Trần, Lê còn dấu cũ,
Riêng trời biệt chiếm tiếng văn-phong

Đặng-thế-Khang
Làng An-khuê, Hưng-yên

MMCDXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mến cõi nhưng thờ vẫn đứng trong.
Ngòn bút cương-thường dầm nước (Nhị),
Đường đan phù mỹ vững non Nùng.
Tang-tư tương dấu đôi trời Âu Á,
Tiếng còn ghi đất Lạc-Hồng,
Từ Lý, Trần, Lê in dấu cũ,
Văn-chương rực rỡ khắp trời Đông.

MMCDXLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu nguy nghiêm cảnh Nhị Nùng
Tượng phẩn tượng xây nền tảng Lý.
Bia xanh cây biếc nước non Hồng.
Sao khuê vẻ sáng miền Trung Bắc,
Rau tảo hương đưa cõi Á Đông.
Còn nước còn non còn chính học,
Biết bao vật-biến biết bao cùng.

Nguyễn-hữu Chương
Thư-ký làng Văn phương, Hưng-yên

MMCDXLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nẫm tầng thơm rơi ngất tầm lòng.
Viện miếu cung tường nên hồi Lê,
Y quan lễ nhạc mạch từ Đông.
Lạ pha mùi đạo cơn mưa gió,
Vu vẫn hồn văn ngọn bác tùng.
Quốc tuy khuyên nhau gìn giữ lấy.
Kia như sông Nhị nọ non Nùng.

Lê-Gia
Học-giáo trường Vĩ-yên, Phú-thọ

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 24 Mai 1924

CẨM HƯƠNG ĐÌNH

(Tích thứ nhất)

(Hồi nhất và hồi nhì)

Tài-tử ra tay chen trận bút.
Giai-nhân vui gót giạo vườn xuân.
Thị nữ rì thầm trao lạn bạch.
Giai nhân cười nụ nhận thư vàng

Tối chủ-nhật 25 Mai 1924

UYÊN ƯƠNG MỘNG HỒ ĐIỆP TỐNG LƯƠNG-DUYÊN

Vườn xuân bẻm mách tin xuân.
Khiến cho tài tử phân vân vì tình.
Dù ai sinh sự bất bình.
Đố ai gỡ được duyên mình với ta

Tối thứ hai 26 Mai 1924

Diễn hai tích:

Tích thứ nhất:

TRẠNG-QUỲNH

(Hát chèo)

Tích thứ hai:

TỪ THẮNG PHẠT CỜ

(Hát tuồng)

Liên-lâm này đã tới nơi

Thưa các Quí-khách, chiều hôm qua chỗ *Đầu-cơ* ở *Liên-lâm* **SINH-THÁI** của bản-hiệu đã đến Hanoi, vậy xin mời các Ngài chiếu-cố cho.

Sang chưa được mấy, xin mua mau kẻo hết.

SINH-THÁI

31, Phố hàng Ngang, 31

HANOI

2107

Cần dùng:

Một người Cai thợ đồng (chaudronnier);
Một người Cai thợ tiện (ajusteur);
Một người Cai thợ mộc (charpentier).

Khách hay Annam công được, để đóng và chữa các tàu biển, nên làm được việc sẽ được cao công.

Ai muốn xin làm, cứ hỏi nhà nhật trình. 3841

HỘI-ĐỒNG ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội-đồng-Ích:

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sự hội sẽ nhận các sổ của các ông nhà có tiền gửi ở Hội-đồng-Ích.

Vậy ông ba nào có sổ gửi liền mà cứu giáo cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ miết quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên
E. CHATAIGNEAU.

2094

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ chữ đã tỉ-mỉ và giỏi, kinh-gương đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đạp xe, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ-càng và giá thực.

3113

SỰ-TÍCH MẠNH-LỆ-QUÂN

再生緣

Bộ tiểu-thuyết TÁI SINH DUYÊN (Sự-tích Mạnh-lệ-Quân) chưa làm hai cuốn. Tiền-thoại và hậu-thoại, mỗi cuốn giá 0$90; tiền cước-phí 0$20. Ngài nào muốn mua xin gửi thư và mandat cho ông NGUYỄN ĐỖ MỤC, Trung Bắc Tân-Văn. Hanoi.

Nay kính cáo.

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIÈRES** danh tiếng lâu nay, bán gợi đựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kính lắm.

Có mua nhông cho được bột **PHOSPHATINE FALIÈRES** đóng hộ tinh thần, lịch cho con nít mất sữa, người lớn đau huyết, ông già bà cả liệt nhược, cùng là kẻ có đau ốm mới mạnh.

Có trở bán nhàng hết — Tại chỗ thì ở Paris, số 6, đường La Vacherie. R. C. Paris. 23.345.

AI MUỐN CÓ NƯỚC XUỐI VICHY NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai không biết rằng nước xuối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vị, đau thận cùng về số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận xuối ấy mà phục-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bảo chế Monnier, NHÀ BA CHUÔNG số 80 bán thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi lọc nước Vichy mà dùng, chẳng tốn kém là bao.

Nên đến hiệu bảo chế NHÀ BA CHUÔNG mà mua muối Sels Vichy.

Số 42

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC diễn thuật

Con *Thúy-tú* nói:

— Tỷ-tỷ này được hầu-hạ phu-nhân từ thuở nhỏ, lòng trên trông xuống, cái ơn phù-dưỡng, thật khác nào như trời cao đất dày. Công-tử và tiểu-thư cũng đối đãi một cách tử-tế. Ức sâu ngửa nặng, bấy lâu chưa chắt báo đền. Nay tỷ-tỷ trộm nghĩ nhà họ *Phùng* chỉ vì đứa gian-ác kia hãm-hại mà cửa nhà tan-nát, *Phùng* công-tử đang phải đi đày. Hẳn ý thế lừa người, lại nhờ có uy-quyền của quan Đô-đường mà cưỡng bách tiểu-thư phải kết duyên *Tân, Tân*. Tỷ-tỷ này chỉ sợ nhà ta cũng vì tất đã yên-ổn được nào. Huống-chi công-tử nhà ta con nhà học-trò, dịch lại với đứa gian-ác sao nỡ. Tỷ-tỷ muốn bảo cái ơn tri-ngộ của tiểu-thư mà ngày nay xin giả dạng tiểu-thư, để về nhà đứa gian-ác kia cho được yên việc, chẳng hay phu-nhân nghĩ thế nào?

Nàng *Nguyệt-anh* nói:

— Như thế sao được! Sự lại-vạ này là bởi cái oan-nghiệt kiếp trước của tôi, tôi nỡ lòng nào mà để liên-lụy đến ai.

Con *Thúy-tú* nói:

— Tiểu-thư nghĩ lầm! như tỷ-tỷ này được về làm con dâu một nhà tường-phủ thì đại-phúc lắm rồi, còn gì sung-sướng hơn nữa!

Mã phu-nhân bèn nàng *Nguyệt-anh* rằng:

— *Nguyệt-anh* con ơi! *Thúy-tú* nói có lẽ phải đó!

Nàng *Nguyệt-anh* khóc mà bảo *Thúy-tú* rằng:

— Chị *Thúy-tú* ơi! Nếu chị thực lòng như vậy thì tức là đại-ân-nhân của em. Xin chị ngồi lên cho em lạy tạ!

Mã phu-nhân nói:

— *Thúy-tú* con ơi! Từ nay ta xin nhận con làm nghĩa-nữ, để cùng *Nguyệt-anh* kết làm chị em ruột-thịt với nhau.

Con *Thúy-tú* nói:

— Tỷ-tỷ nay còn xin nói một lời: Tỷ-tỷ đã giả dạng tiểu-thư để về nhà, cũng phải thì tiểu-thư chớ nên ở tường phủ thì tiểu-thư chớ nên ở nhà. Cô-nhân có câu rằng: *« Tái vách mạch rừng »*, tỏ động đến tai đứa gian-ác kia thì lại thêm nhiều chuyện. Vậy khi đã nhập-tịnh rồi thì tiểu-thư nên tìm một nơi xa-lánh nào mà ẩn thân, thế là thượng-sách!

Mã phu-nhân nói:

Con nói rất phải! Nhưng bây giờ tìm đâu cho được nơi xa lánh, bắt làm thế nào?

Mã phu-nhân ngẫm-nghĩ hồi lâu, bỗng sực nhớ ra mà rằng:

— À! Nghĩ được rồi! Ta có một người anh em, tên gọi *Mã-thiên-kỳ*, hiện nay ở *Sơn-đông*. Âu là ta cho con gái ta sang đấy để nương-nhờ cữu-phụ. Chỉ hiềm một nỗi đường-sá, ta không có ai bạn bè đi sao cho được.

Nàng *Nguyệt-anh* nói:

— Xin thân-mẫu cứ yên lòng! con cải-dạng nam-trang, mà *Lạc-hà* thì cải-dạng làm một tên thư-đồng, cùng đi là được!

Mã phu-nhân gật đầu, ngảnh lại bảo con *Lạc-hà* rằng:

— Bấy lâu con ở đây, ta vẫn đối-đãi một cách tử-tế, nay ta cũng xin nhận con là nghĩa-nữ vậy.

Bấy giờ con *Thúy-tú* và con *Lạc-hà* sụp lạy *Mã* phu-nhân, rồi lại cùng công-tử và tiểu-thư làm lễ tương-kiến. Khi làm lễ xong, mấy chị em trở về tâu lậu.

Con *Thúy-tú* năm ấy 17 tuổi; nàng *Nguyệt-anh* 16 tuổi; con *Lạc-hà* bằng tuổi nàng *Nguyệt-anh*, nhưng lại kém tuổng, bởi vậy nàng *Nguyệt-anh* gọi con *Thúy-tú* bằng chị mà gọi con *Lạc-hà* bằng em.

Con *Thúy-tú* nghĩ thầm: Năm trước ta cùng *Phùng* công-tử đính-ước với nhau ở trong vườn hoa, vẫn thường rằng sau này sẽ được cùng tiểu-thư cùng thờ một người quân-tử. Ai ngờ bị đứa gian-ác kia làm hại, để *Phùng* công-tử đến nỗi tan cửa nát nhà, mà bọn chúng ta đây cũng phải ra bơn lạc dan, kẻ nam người bắc. *Hoa-văn-phương* kia! Ta cùng mày có tài tình chẳng đội trời ở chung. Bao khi ta về nhà mày, một là mày chết, hai là ta chết. Còn cái quạt của *Phùng* công-tử tặng ta khi trước, để lại làm chi, âu là ta giao cho tiểu-thư để rồi sau có được một nhà đoàn-viên thì tiểu-thư đưa cho *Phùng* công-tử xem, gọi là giải chút lòng chân-thành của ta vậy.

Con *Thúy-tú* nghĩ vậy, mới lấy cái quạt trao cho nàng *Nguyệt-anh* mà rằng:

— Tiểu-thư ơi! Tôi còn chút nỗi riêng, muốn nói cùng tiểu-thư!

Nàng *Nguyệt-anh* nói:

— Có điều chi, xin chị cứ nói cho nghe.

Con *Thúy-tú* nói:

— Ngày mồng 9 tháng giêng trước, *Phùng* công-tử có đưa tặng cho tôi một chiếc quạt, tôi vẫn cất giữu cho đến ngày nay, vẫn tưởng rằng sau này mấy chị em ta sẽ được một nhà sum-họp. Ai ngờ gặp tay đứa gian-ác, gây nên buộc phong-ba. Bây giờ tôi sắp về nhà người ta, còn giữ quạt này làm chi, vậy xin trao cho tiểu-thư và hiền-muội (trỏ con *Lạc-hà*), để mai sau có được gặp *Phùng* công-tử thì xin vì tôi mà giãi bày khúc-nhôi, khiến công-tử biết cho rằng con *Thúy-tú* này thật không phải là kẻ phụ-tâm, chỉ vì sự thế bất-đắc-dĩ. Nếu không chịu quyền-nghi một chút thì nhà họ *Tiền* tất cũng tan nát như nhà họ *Phùng* mà thôi.

Nàng *Nguyệt-anh* và con *Lạc-hà* nghe nói, bỗng ứa nước mắt khóc, thành ra cả ba người cùng khóc. Qua ngày hôm sau, nàng *Nguyệt-anh* vẫn cứ khóc hoài. Con *Thúy-tú* và con *Lạc-hà* tìm lời khuyên-giải mà rằng:

— Tiền-thư chớ nên thương khóc quá, kẻo hại đến thân-thể thì sau này đi sao cho được!

Nàng *Nguyệt-anh* nhớ có hai người khuyên-giải, cũng được nguôi lòng. Lại nói chuyện *Hoa-văn-phương* đã sửa-soạn đủ các đồ sính-lễ. Mấy nơi thân-thích, đã cho thiếp đi mời. Cứu-phụ *Hoa-văn-phương* là *Đông-nhân* đứng làm mối, ngồi một chiếc đại-kiệu đến nhà họ *Tiền*.

Tiền-lâm miễn-cưỡng phải ra nghênh-tiếp, pha trà mời uống. Khi uống trà xong thì lễ-vật vừa tới nơi. *Tiền-lâm* mở lễ-đơn ra xem, thấy trong lễ-đơn nói đến ngày 28 thì làm lễ cưới.

Tiền-lâm xem xong liền nói với *Đông-nhân* rằng:

— Tiên-sinh chọn ngày gấp quá như thế thì nhà chúng tôi đây sửa-soạn các đồ trang-niêm làm sao cho kịp được.

Đông-nhân cười mà đáp rằng:

— Xá-sanh (trỏ *Hoa-văn-phương*) đã chỉnh bị được đâu ra đấy, hà-tất công-tử phải nghĩ ngợi! Tôi xin mừng cho lệnh-muội, chẳng bao-lâu đã tới ngày thành-hôn.

Người nhà dọn tiệc vui vẻ linh-đình. Bấy giờ nhân-dân trong thành đều thì-thào nghị-luận. Chúng bảo nhau rằng:

— *Hoa* công-tử thật là một tay gian-ác, cướp sống vợ chồng *Phùng-húc*!

Có kẻ nói:

— Ta thiết tưởng nhà họ *Tiền* kia nên nhận sính-lễ mới phải. Có một con gái, ai lại nhận trả hai lần!

Có kẻ lại nói:

— Những nhà không biết nghĩ thì còn trách gì. Nhận đến 3 lần, họ cũng chẳng từ!

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

MMCDXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Càng tưởng càng cao Chí thánh cung
Từ miếu vốn nhân từ miếu cổ,
Đất trời lại có đất trời chung.
Gió mưa cõi Việt pha Âu Á,
Hương lửa vừng Khuê ngất Nhị Nùng
Cửa thánh khác nào xem nước bể,
Trăm nguồn đầy dẫy chảy về Đông.

Nguyễn-văn-Căn
Làng Vũ-yên, Phú-thọ

MMCDL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Giám ngày xưa gọi học cung.
Huyền tụng khắp hai nơi Hán Việt,
Đường đàn riêng một cảnh Tô Nùng
Cột gương nhật nguyệt khôn đo đắn
Nhang trải xuân thu vẫn ngát nồng.
Xa đọ Bình san xem kiểu mới,
Bắc Nam đâu cũng dấu nho-p ong.

MMCDLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là nhà Quốc học chung.
Thi lễ nguồn kh ơi tràn nước Việt,
Xuân thu nhang dượm tỏa mây Nùng
Nhờ tay tạo-hóa xây nên đó,
Mặc sức anh-hùng đổi được không.
Dấu cũ Lý Trần còn mấy c ổ,
Đường đàn trải với nước non cùng.

Nguyễn-đại-Tiếp
Làng Hoàng-mai, Hà-đông

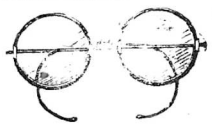
NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh; như nhức đầu, đầy bụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nên uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt; thuốc này là thuốc:

PILULES DEHAUT

Kính nhất hợp thời

Gọng vàng vành đồi-mồi, mắt kính mùi der., mỗi cái ..... 1 $ 60 và 3 $ 20
Toàn đồi-mồi..... 1 20
Hộp aluminium..... 0 60

TONG-YUNE-TAI VING-KY
49, Phố hàng Ngang, 49
2163 HANOI

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét càng bệnh một nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu ấy.

Hiệu GUIONEAUD FRÈRES
HANOI — HAIPHONG

Đáng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các tiệm-quí ông nào mua thì gởi tiền cho bổ không lỡ dịp gởi theo giấy mua báo luôn quán không gởi tới lắm. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi mà gởi.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những buổi giới mới nóng bức này, người ta hay sinh ra bệnh xấu máu, cùng nhiều chứng ở dấy mà ra nữa.

Thuốc Hemostyl Roussel có máu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải đau nặng mới khỏi, nông thuốc:

Hémostyl Roussel
AMPOULES

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thứ thuốc này dễ trong ống, giữ được lâu không hỏng, các nhà dùng tri-não nhiều, mà phải bệnh đau gân cốt nên dùng.

Đàn bà đau gân cốt cũng nên dùng.

Thuốc này có tiếng đã lâu.

Trị bệnh đau gân, nhức đầu, đau xương rất tốt.

Uống luôn mấy ngày, mỗi ngày 2 hay 3 viên thuốc:

CACHETS
du Dr Faivre

Ba vị thuốc hay

Nhất kiến hiệu

LÂU NAY ĐÃ NHIỀU NGƯỜI TÍN DỤNG

1) Bạch Đới Hoàn, bà bị đới là bệnh nhỡ: phiền cho đau bà tiểu tiện hoặc trắng như nước; gan, hoặc đỏ, hoặc xanh; ngăn chở đường sinh giường bạch đới thường lưu nhân sắc xấu não, nếu lâu không chữa chuyển ra tạp xương cốt biến thành chứng khác nếu đã mắc bệnh này nên đến lấy thuốc tại bản hiệu vị này được tiếng lâu nay bệnh nặng càng chóng khỏi bệnh thường chỉ hai chai là tiệt.

2) Thuốc ho, thứ thuốc này nam nữ hàn nhiệt điều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giả nửa chai nhẹ ngay lập tức.

3) Hoa liễu giải độc hoàn, thuốc này các vị thiếu niên nhiều người đắc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc chứng khác nữa.

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc, nếu hỏi điều gì xin trả lời ngay.

TIỀU-HẠNH-LÂM
(60, Phố hàng Buồm, Hanoi
2166

Hay mua [illegible] NAM-MINH [illegible] đương dùng Sơn-Cao-su [illegible] thứ sơn này mau đánh [illegible] đủ các màu đẹp đều CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá lại phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, có biết thứ chè [illegible] nhiều lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2055

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngửi là rất các dùng cho khi một người đau khi bỗng dưng nhức đầu không ngờ được, nhức đầu, ở ốc gáy, đau lưng, đau thần kinh nữa, hay là vì nắng mưa không ngờ được, nếu không chịu chữa ngay rồi bệnh ấy thì sẽ sinh ra gầy mòn, yếu đuối, đau gắt, thực là nhiều nỗi thảm thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngừa bệnh thì cho bạn giờ thì nên dùng thuốc *Neurosse*. Thuốc này hiện quan Bác-sĩ Leroy cam-đoan các nhà thương ở Ba-lê đã chữa là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng báo-chí ta đều có bán cả.

2056

Bệnh huyết suy đàn-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra biết bao chứng nọ tật khác làm cho đàn bà con gái cực khổ cả đời.

Vì vậy từ lâu đàn-bà con gái lại phải dùng thuốc làm cho khỏi-huyết được chóng sạch luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe cho mình.

Trong các vị thuốc thật là hiệu nghiệm về bệnh ấy, thì không gì bơn thuốc Pilules-Pink, cách điều chế hợp với khí chất đàn bà lắm. Thuốc Pilules Pink có những công hiệu làm cô, như là sinh huyết và bổ cân. Vị thuốc ấy, đã không mảnh-liệt quá, mà lại phải-trị bổ các cơ thể yếu-đuối, làm cho yêu càng tươi.

Thuốc Pilules-Pink thường dùng để chữa bệnh huyết suy, bệnh xanh-hồng, bệnh yêu-gắn, bệnh lạy-nhược bệnh rau-gắn, bệnh tinh thần hỗn quyện, nhất là bệnh không ngủ, bệnh tiền-kinh không điều hòa và bệnh ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK hàng thuốc nào cũng có bán.

PILULES PINK POUR PERSONNES PÂLES

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhẩy lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Hễ ai ông mắc phải bệnh tình (tức là giang-mai) khuyên các ôi g chớ dùng thuốc nhầm, lần-lần mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ NGỌC LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

7009

ÉNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酸 補

J. BLANC (*dệ nhất hạng bào-chế*)
Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày khi lâu, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每時午吞咀每吞咀沒噲醫歇睏

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2000

RƯỢU BẠC-HÀ GET PIPPERMINT GET rượu này uống để mắt mê và mắt khan tiếng.

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán tất tên giờ tàng.

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER
HANOI — 7, Rue des Cuirs, 7 — HANOI

Báo-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí-khách chiếu-cố.

Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

3096

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

NHÀ CHẾ-TẠO

Các thứ nũ bằng NÚT CHAI (Lièges)

HAI-CHINH

74-76, Rue du Pont-en-bois, 74-76

HANOI

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Trống, Hanoi

Chúng tôi kính trình các quý-khách được biết rằng, nay chúng tôi mới tiếp được ở bên Tàu, Hong-kong, Canton, Shang-hai, Pékin, sang nhiều đồ vòng, bác, ngọc, ngà, chân-châu, hồ phách, đồ xứ, đồ đồng dọt, vân vân..... Song định giá bán rất rẻ. Vậy xin các ngài có lòng chiếu-cố mau mau đến ngõ hàn-hiệu kẻo mất một dịp tốt đi.

Cùng chuyến tàu này lại có sang cả:

1° Các thứ kính gọng đồi các mũi để bán vào mùa Hè này.
2° Cao ly xâm thực hiệu.
3° Quế rất tốt.
4° Bắc nhung.

Cần-cáo

HIỆU PAO-VA. Bijoutier
Phố Hàng Bè, số nhà 28, Hanoi.
TÉLÉPHONE N° 487

2052

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ nhì 30 quan, còn thì đồng làm 30 tháng mỗi tháng 30 quan. Nếp tiền đến cần, tiền được ngay nếu vé, riêng mình có quyền xổ-số, hễ vé-giấy số thì được số tiền. Mình chỉ chịu thế đành đợi một tí, thấy hiệu như không nghĩ đến, mà đã được dự vào cuộc rút số, thì được số quyền xổ-số mới nữa vì rất quý có chính-phủ.

Và Cabaret Novembre, 1er Décembre.

Lot Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi tiền rút số có :

1 lô.....	MỘT TRIỆU
1 lô.....	500.000 quan
2 lô.....	200.000 quan
3 lô.....	100.000 quan
6 lô.....	50.000 quan

Muốn rút số tiền kỳ trung một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rất số cũng dễ tràng làm

Muốn dự vào cuộc rút số kỳ, nếu gởi 30 quan cho ông chủ-hiệu nhà:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Vậy hãy số này chọn nào hết ngày 15 Mars 1920, các nhà mua sẽ được đủ điều nhắc nhở.